

Sikeresen zárult a Pilisi Parkerdő Zrt. 460 millió forint európai uniós támogatást élvező, a hazai erdészeti gyakorlatban elsőként megkezdett természetvédelmi fejlesztése. A Parkerdő természetesen elnevezésű program alapvető célja a főváros környéki védett parkerdők élőhelyeinek és élettelen természeti értékeinek helyreállítása és megőrzése volt. A projektgazda Pilisi Parkerdő Zrt. az 570 millió forint összköltségvetésű program során összesen 32 községhatárt érintően, mintegy 300 erdőrészletben végzett erdőszerkezet-átalakítással, vizes, ill. egyéb élőhely-megőrzéssel, valamint felhagyott bányák, bányaudvarok biztonsági fejlesztésével kapcsolatos munkákat.

Csépányi Péter értékelőjét tartja

„Az elmúlt másfél évben az Európai Unió támogatásával elültettünk 1,2 millió őshonos facsemetét, közel 10 000 köbméter bordalékot távolítottunk el az eltűnő pilisi vizes élőhelyekről, és biztonságossá tettünk több mint negyvenezer négyzetméternyi védett sziklafalat” – mondta Zambó Péter, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója a Parkerdő természetesen program záró rendezvényén. „A hazai erdőgazdálkodók évtizedek óta kezelnek eredményesen természetvédelmi területeket, ezért örülünk, hogy erre való szakmai, szervezeti és pénzügyi alkalmasságunkat most egy uniós program keretében is meg-

mutathattuk.” A magyarországi erdőterületen az eddigi legnagyobb volumenű természetvédelmi fejlesztésnek számító programhoz az Európai Unió 460 millió forintos támogatása mellé a Pilisi Parkerdő Zrt. 50 millió forint önrészt tett, és a programmal kapcsolatos faki-termelésekből származó 60 millió forint árbevételt is projekt megvalósítására visszaforgatta.

A 2009 tél végén kezdődött program záró rendezvényére a Pilisi Parkerdő Zrt. budapesti Információs Központjában került sor.

A rendezvény keretében leplezték le a *Parkerdő természetesen* programot bemutató kiállítást. Az Információs Központ épülete elé ültetett tölgyfa mellé az ünnepség keretében emléktáblát helyeztek el a résztvevők.

A program eredményei

A *Parkerdő természetesen* c. program keretében az idegenhonos fajok kiváltása során mintegy 52 hektárnyi területen összesen 1,2 millió darab facsemetét ültettünk el.

Néhány esetben az erdősítés nem előnevelt facsemetével, hanem makkvetéssel történt. Összesen 5 tonnányi cser- és tölgymakkot vetettünk el, többek között Budaörsön.

A fajajcsere – főként, ha az érintett terület lakóövezet közvetlen közelében volt – gyakran megkívánta, hogy az új állomány telepítését a talaj alapos hulladékmentesítése előzze meg. Ilyen volt a helyzet Budaörsön és Solymáron is, ahonnan összesen 620 m³, azaz 1500

kukányi építési és kommunális szemetet távolítottunk el. A későbbi hulladéklerakás megakadályozására 61 sorompót telepítettünk a védett területekre vezető erdei utakra. Az erdei munkák során, ahol csak lehetett, olyan módszereket alkalmaztunk, amelyek az egészséges egyedek épségét egyáltalán nem veszélyeztetik. Így számos munkafázist kézi erővel, vagy kiscépek alkalmazásával végeztünk.

A fiatal egyedek növekedését, fejlődését (kb. 65 hektáron) az elkövetkezendő tíz esztendőben, évente átlag 3 alkalommal ápolással (kapálás, sarlózás, valamint az invazív iszalag rendszeres visszavágása) segítjük. Az ápolás elsősorban a természetvédelmi beavatkozás környezetében élő helyi vállalkozóknak jelent munkalehetőséget.

18 hektáron helyreállítottuk a pilisi védett hegyi kaszálóréteteket, amelyek egy eltűnőben lévő tájgazdálkodás nyomait őrzik a térségben. Mintegy 100 hektárról visszaszorítottuk agresszív terjedésével az őshonos állományokat veszélyeztető, idegenhonos bálványfát. Szintén a védett élőhelyek védelmét szolgálta a 70 hektárnyi erdőrezervátum és fokozottan védett erdőterület bekerítése.

A vizes élőhely-rehabilitáció legfontosabb elemét a 21 darab ún. kistó rehabilitációja jelentette. A Visegrádi-hegységben ezek a néhány tíz négyzetméteres vízfelületek jelentik a kételtű fauna kizárólagos szaporodóhelyeit.

Másik kiemelt helyszín a solymári Jegenye-völgy volt, ahol a Paprikás-patak medréből száz köbméternyi kommunális és építési hulladékot távolítottunk el. A természetes patakparti ligeterdő helyreállítása érdekében 500 nagyméretű égercsemetét ültettünk.

Lomniczi Gergely bemutatja a bányavédelmi munkálatokat

Kiállítás az Információs Központban

A Visegrádi-hegységben másfél esztendő alatt több, évek óta veszélyeztetett vizes élőhely újult meg. A Visegrádon átfolyó, heves vízjárású Apátkúti-patak egész évben sok hordalékot szállít, melynek jelentős részét a völgyzárógátas Apátkúti-tóban rakja le. A nagysodrású patak vize a hegyekből lehordott iszapot rendszeresen a tóban teríti szét, csökkentve ezzel annak víztározó képességét. Az iszaplerakódás a közelmúlta oly mértékűvé vált, hogy az már a vízfelület egészének fennmaradását veszélyeztette. A tó medrének megtisztítása a benne lévő víz leeresztésével, majd a meder több hetes szárazon tartásával kezdődött. A kotrás során a munkagépek közel 3000 m³ hordalékot és iszapot emeltek ki a meder aljáról és oldaláról.

Emlékfa ültetés és Emlékoszlop avatás

A pályázat során nemcsak az Apátkúti-tó, hanem annak vizét folyamatosan tápláló Apátkúti-patak is megtisztult. Medréből további 4 000 köbméternyi hordalék került ki. A vizes élőhely megtisztulásával a folyóvízi élőlények számára érzékelhetően kedvezőbb életkörülmények alakultak ki.

A pályázat az Apátkúti-patak medrébe több évtizeddel ezelőtt épített **terméskő műtárgyak helyreállítását is lehetővé tette.**

A Visegrádhoz kötődő természetvédelmi fejlesztések sorát gazdagítja az **István-kunyhói tavak felújítása.**

A Visegrádtól néhány kilométerre található **pilisszentkereszti Szurdok-völgy** 2010-ben szintén természetvédelmi fejlesztések helyszíne volt, ahol a völgyön áthaladó Dera-patak medrébe korábban telepített, a víz- és a hordalék visszatartását szabályzó műtárgyak megújítása zajlott. A munkálatok legfőbb célja a különleges természeti adottságai és szépsége miatt kedvelt kirándulóhely mentén húzódó patak – mint vizes élőhely – megmentése volt.

Érdekességként említhetjük még a **Leányfalu – Hunyadi János 9-11. alatti forrás rekonstrukcióját.**

A *Parkerdő természetesen* program **életlen természeti értékek megővését** célzó fejlesztéseinek kiemelt helyszínei közül leginkább a második kerületi Francia-, Kecse-hegyi- és Nagy-Hárs-hegyi bánya, a harmadik kerületi Mátyás-hegyi, a Remete-hegyi- és a Rókahegyi bánya, valamint a tizenkettedik kerületi Tündér-hegyi és a Tündér-szikla alatti bánya említhető.

Lomniczi Gergely,
fotó: **Pápai Gábor**